

Työ ja turva -osasto/MH/ea

1.11.2019

SAK 13789 / 2019

Sosiaali- ja terveysministeriö

kirjaamo@stm.fikirsi.paivansalo@stm.fi

STM064:00/2019

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi aikuiskoulutusetuuksista annetun lain muuttamisesta

Esityksen tavoitteena on työmarkkinakeskusjärjestöjen tekemän aloitteen pohjalta edistää palkansaajien mahdollisuutta samanaikaiseen aikuiskoulutustuella opiskeluun ja työntekoon. Tässä tarkoituksessa esityksessä ehdotetaan uudistettaviksi soviteltua aikuiskoulutustukea ja palkansaajan aikuiskoulutustuen määräytymistä koskevia säännöksiä.

Suomen ammattiliittojen keskusjärjestö SAK pitää esitystä kannatettavana ja toivoo sen etenevän suunnitellun aikataulun mukaisesti.

Työmarkkinajärjestöt ovat valmistelleet aloitetta yhdessä ja osallistuneet tiiviisti sen valmisteluun STM:n työryhmässä.

Esityksessä kokoaikainen tuki pienenee kaikilta käyttäjiltä, pieni- ja keskituloisilta pieneminen on maltillinen. Osa-aikaiseen opiskeluun tuki puolestaan nousee ja muuttuu entistä kannustavammaksi. Eniten kokoaikaista tukea leikataan 3500 € ja yli ansaitsevilta. Uudistuksen tarkoituksena on helpottaa työn ja opiskelun yhteensovittamista. Aikuisille suunnattu ammatillinen koulutus on rakennettu pääsääntöisesti toteutettavaksi työn ohessa osa-aikaisesti ja osa-aikaisen tuen parantaminen edistää yksilöiden mahdollisuuksia opiskella. Lisäksi läheskään kaikilla ei ole varaa jäädä kokopäiväiseksi opiskelijaksi, koska tuki ei riitä elinkustannuksiin.

Aikuiskoulutustuen ehtojen ja tukikuukausien käytön muutokset ovat kannatettavia. Osa-aikainen opiskelu käytännössä kaksinkertaistaa käytössä olevat tukikuukaudet ja uudistuksen myötä palkansaajalla on käytettävissä 30 tukikuukautta. Tämä mahdollistaa esimerkiksi kokonaisen ammatillisen tutkinnon suorittamisen aikuiskoulutustuella. Lisäksi osa-aikaisen opiskelun pienempi opintopistevaatimus laskee kynnystä lähteä opiskelemaan. Tuen yksinkertaistaminen ja maksuperustaisuus helpottavat niiden palkansaajien asemaa, joiden kuukaudessa ansaitsema palkkasumma vaihtelee (esimerkiksi tuntipalkkalaiset, vuorotyötä tekevät, ylitöitä tekevät). Näitä ryhmiä on etenkin SAK:laisessa kentässä.

Esityksessä ei ole käsitelty uudistuksen työllisyysvaikutuksia. Työmarkkinajärjestöjen yhteisessä valmistelun aikaisessa arvioissa oletetaan, että uudistus siirtää kokoaikaisia opiskelijoita osa-aikaiseen opiskeluun 15% ja osa-aikaisten määrä kolminkertaistuu pidemmällä

Työ ja turva -osasto/MH/ea

1.11.2019

aikavälillä. Toteutuessaan työllisten määrä lisääntyy vähintään 3000 henkilöllä. Kyseessä on merkittävä työllisyyttä edistävä toimi, jolla ei ole vaikutusta valtion budjettiin.

SAK korostaa, että omaehtoisen opiskelun tuen kehittäminen ei yksistään pysty vastaamaan työelämän kasvaviin osaamisvaatimuksiin. Koulutuksen tarjonnan suuntaaminen joustavimpiin lisä- ja täydennyskoulutuskokonaisuuksiin on ensiarvoisen tärkeää, etenkin ammatillisen koulutuksen puolella. Työnantajien tarjoaman henkilöstökoulutus jakaantuu epätasaisesti eri henkilöstöryhmille ja määrä ei ole kasvanut työelämän muutoksista huolimatta. SAK pitää tärkeänä, että henkilöstökoulutukseen osallistumisen mahdollisuuksia lisätään tarvittavilla toimilla. SAK pitää tärkeänä hallitusohjelmassa olevaa kirjausta, jossa selvitetään mahdollisuudet laajentaa työllisyysrahaston tehtäviä tukemaan nykyistä laajemmin aikuisten osaamisen kehittämistä ja työkyvyn ylläpitämistä.

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry